

Boris van der Ham – *De koning kun je niet spelen. Toneelwetten voor kiezers en politici.* ISBN 978-90-351-4166-7, 134 pagina's, € 14,95. Amsterdam: Prometheus Bert Bakker 2014.

plekke met groot gemak de verschillende onderdelen (van de toespraak die vdHam bijwoonde; AK) aan elkaar kon schakelen tot een geestig en inspirerend geheel.'

Er is zowel sprake van slecht theater (het ten onrechte aandikken van politieke verschillen) als van goed theater (de volharding van Agnes Kant bij misstanden in de ouderenzorg) in de politiek. Maar er is helaas ook vaak een gebrek aan theater. Men moet echter het publiek niet onderschatten: aanstellerij wordt doorgeprikt en inhoudelijke leegheid wordt doorzien.

Happy end

'Politiek en acteren vergt evenwichtskunst, maar een politicus heeft het in het vinden van evenwicht nog moeilijker dan een acteur. De politicus kan zich namelijk geen fataal einde veroorloven en anders dan in het theater gaat het leven na het vallen van het doek wél gewoon door. De consequentie daarvan is dat de uitkomst van een politiek debat altijd minder fraai en gepolijst zal zijn dan het wrede of romantische einde van het toneelstuk... In het theater van de politiek houden we niet van het bittere einde, maar wensen we altijd een *happy end*.'

Toneel of cabaret?

Een vlot geschreven en onderhoudend boekje, vooral vanwege de vele interessante voorbeelden. Reflecterend vanuit mijn eigen jarenlange ervaring als plaatselijk politicus moet ik bekennen dat ik zeker profijt heb gehad van de toneelervaring die ik als student opdeed. De politieke arena is inderdaad een theater, maar ik heb vaker het idee gehad dat ik deel uitmaakte van een cabaretvoorstelling, waar de onliners over en weer door de lucht vlogen met het doel de krant te halen. Ik ben dan ook benieuwd naar meer informatie over de relatie tussen cabaret en politiek. •

Dr. Adrianus (Ed) Koster is publicist, redacteur van *Bestuursforum* en hoofdredacteur van www.leeskost.nl, een site met recensies van bijzondere boeken. Hij was onder meer raadslid, fractievoorzitter en lijsttrekker van het CDA Haarlemmermeer.

EUROPA LOKAAL

door Lambert van Nistelrooij

Europa: sterk in erfgoed

Europa beschikt over een rijke historie met een grote diversiteit aan cultureel erfgoed. Van woningen tot industriële gebouwen en van historische tuinen tot aan archeologische vindplaatsen. Denk aan de vele Italiaanse kerken, de oudheden in Griekenland en de eigen Amsterdamse grachtengordel. Dat erfgoed willen we bewaren voor huidige en toekomstige generaties.

Bekijken we de werelderfgoedlijst van Unesco, dan zien we in Europa een grote lijst aan erfgoederen, monumenten en natuurgebieden. De EU ondersteunt het behoud van cultureel erfgoed. Dat gebeurt door campagnes die gericht zijn op instandhoudings-, onderzoeks- en bewustmakingsprojecten. Jaarlijks wordt een prijs van de Europese Unie voor cultureel erfgoed, de Europa Nostraprijs, toegekend. Ook werkt de EU met de Europese Investeringsbank (EIB) samen om de meest bedreigde monumenten in de EU te identificeren en te behouden voor de toekomst. In het EP is er de Urban Intergroup, die zich met stedelijke aangelegenheden bezighoudt. Deze Intergroup, waarvan ik vicevoorzitter ben, komt maandelijks bijeen. We besteden veel aandacht aan behoud van gebouwencomplexen, monumenten, landschappen én hun functie ervan binnen steden en regio's. Hierbij werken we nauw samen met bijna honderd partners op lokaal, regionaal en nationaal niveau.

De EU heeft anno 2014 extra aandacht voor de energie-efficiëntie van oude gebouwen. Deze zijn vaak slecht geïsoleerd. Ook het Torentje en ander cultureel erfgoed aan het Binnenhof in Den Haag, veelal daterend uit rond 1300, zijn aan een grondige renovatie toe. Europese Richtlijnen stimuleren het verbeteren van de warmte-isolatie van deze gebouwen. Daardoor wordt op korte termijn de uitstoot van CO₂ verlaagd. Als we ons realiseren dat in de EU zo'n 40 procent van alle energie verbruikt wordt in gebouwen, dan levert de EU-doelstelling voor CO₂-reductie een flinke energiebesparing. Ook zorgt het voor meer werkgelegenheid in het MKB.

We zien gelukkig veel geslaagde voorbeelden van herbestemming van monumentale gebouwen. Hierdoor wordt niet alleen cultureel erfgoed behouden maar ook duurzaam ontwikkeld. Een voorbeeld hiervan is de Gruyterfabriek te 's-Hertogenbosch. Prachtig industrieel erfgoed dat behouden is door o.a. een bijdrage uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Het biedt nu ruimte als bedrijfsverzamelgebouw aan meer dan honderd bedrijven. De EU zet zich in voor het behoud van Europees cultureel en natuurlijk erfgoed. Als CDA-Euro-parlementariër stimuleer ik dit en creëer ik mede de voorwaarden voor behoud en toegankelijkheid ervan. Het erfgoed is waardevol. Het wordt nog interessanter als het kan bijdragen tot ondernemerschap, duurzaamheid en leefbaarheid. In specifieke gevallen kan daarvoor een EU-bijdrage worden verleend. •

Drs. L.J.J. van Nistelrooij is voor het CDA lid van de fractie van de Europese Volkspartij in het Europees Parlement. www.lambertvannistelrooij.nl - twitter: @LvNistelrooij